ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 2.10.2025 г.
COM(2025) 583 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

относно изпълнението, резултатите и цялостната оценка на Европейската година на уменията

{SWD(2025) 283 final}

1. Въведение

Европейската година на уменията беше обявена от председателя на Европейската комисия в нейната Реч за състоянието на Съюза през 2022 г. като отговор на критичния недостиг на работна ръка и умения в Европа: „*Недостигът на персонал е предизвикателство за европейските предприятия. Трябва да инвестираме много повече в обучение и допълнително образование.* ***Ето защо предлагам 2023 г. да стане Европейска година на уменията***“.

Почти три четвърти (74 %) от малките и средните предприятия (МСП) изпитват недостиг на квалифицирани работници([1]), а Комисията определи 42 професии, които изпитват такъв недостиг в различни сектори на икономиката([2]). Смята се, че 90 % от работните места ще изискват цифрови умения([3]). Повече от една трета от работната сила обаче не притежава необходимите цифрови умения, необходими за повечето работни места. Този недостиг се съчетава със задълбочаваща се разлика в обучението, тъй като само 39,5 % от възрастните участват в годишно обучение([4]). Въпреки тези предизвикателства съществуват и възможности, като се предвижда значителен ръст на работните места в екологичния и цифровия сектор, където се очакват 3,5 милиона нови работни места([5]). Съществува и значителен неизползван потенциал сред слабо представените групи, като жените, младежите, незаетите с работа, учене или обучение, нискоквалифицираните работници, възрастните работници и хората с увреждания.

В настоящия доклад се прави преглед на изпълнението и резултатите от Европейската година на уменията в съответствие с член 7 от Решение (ЕС) 2023/936 (Решението относно Европейска година на уменията). Настоящият доклад е придружен от работен документ на службите на Комисията, в който подробно са описани изпълнението, резултатите и бъдещите действия на Европейската година на уменията.

2. Резултати от политиката и нови идеи

Общата цел на Европейската година на уменията беше **да се насърчават нагласите за повишаване на квалификацията и преквалификация**. За да се постигне това, дейностите в рамките на Европейската година на уменията бяха насочени към насърчаване на инвестициите, повишаване значението на уменията чрез сътрудничество, свързване на хората с възможностите и привличането на таланти.

Европейската година на уменията включваше **целогодишна задълбочена дискусия по политиките** със заинтересованите страни относно ролята на уменията и политиките за тях. Дебатът показа, че **европейските държави са изправени пред много сходни предизвикателства** поради бързите технологични промени, застаряването на населението и намаляването на работната сила в ЕС, съчетани с необходимостта от устойчиви промишлени екосистеми и вериги за доставки. Съществува широк консенсус, че тези тенденции засилват **необходимостта от по-квалифицирана работна сила в Европа**, способна да отговори на бързите промени в потребностите от умения.

([1]) Евробарометър .
([2]) План за действие .
([3]) Цифрова грамотност.
([4]) Контекст на политиката — Образование и обучение — Евростат.
([5]) COM/2023/652.

2.1 Умения в интерес на конкурентоспособността на Европа

От продължилите цяла година обсъждания стана ясно, че уменията са **стратегически актив за производителността на Европа и основен междусекторен инструмент за подкрепа на конкурентоспособността** във всички икономически сектори, включително за екологичния и цифровия преход, както е отразено в компаса за конкурентоспособност на ЕС([6]). Това послание беше непрекъснато повтаряно в рамките на Европейската година на уменията и то даде тласък на интегрирането на уменията в широк кръг от политики в **над 190 нови инициативи**([7]), осъществени чрез засилено сътрудничество между институциите на ЕС.

Европейската година на уменията изведе уменията на преден план в политическата програма на ЕС. Уменията бяха включени във всички инициативи (с изключение на една), представени в работната програма на Комисията за 2024 г.([8]), и в политическите насоки за правомощията на Комисията за периода 2024—2029 г.

Трансверсалният характер на уменията беше потвърден на министерско равнище, като през май 2024 г. Съветът по конкурентоспособност прие заключения относно „Конкурентоспособна европейска промишленост, движеща нашето екологично, цифрово и устойчиво бъдеще“ и „Единен пазар в полза на всички“.

В рамките на Европейската година на уменията заинтересованите страни подчертаха спешната необходимост от повишаване **на уменията за екологичния и цифровия преход**. Комисията представи **промишления план на Зеления пакт** и прие законодателния акт за промишленост с нулеви нетни емисии, в който се предвижда създаването на **академии за промишленост с нулеви нетни емисии** за повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците в стратегически технологии като батерии, слънчева енергия, водород, суровини и вятърна енергия. Всяка академия има за цел да повиши квалификацията и да преквалифицира 100 000 работници в рамките на три години след създаването си.

С обявяването на Европейската година на уменията беше подготвена почвата за приемането през април 2023 г. на **пакет за цифрово образование и умения** . Той включваше предложения за **препоръки на Съвета** относно ключовите фактори за успешно образование и обучение и за подобряване на предоставянето на цифрови умения и компетенции в образованието и обучението, приети от Съвета през ноември 2023 г. В рамките на Европейската година на уменията бяха създадени **академии за цифрови умения** с цел подобряване на координацията на обучението в областта на киберсигурността, високопроизводителните изчислителни технологии и полупроводниците.

Тясно свързан с промишлената стратегия на ЕС, **Пактът за умения** спомогна за повишаване на квалификацията и преквалификацията на работниците в цяла Европа в отговор на нарастващите нужди на промишлеността. Пактът се разрасна до 20 мащабни партньорства в 14 промишлени

([6]) COM(2025) 30.
([7]) Законодателни и незаконодателни действия на ЕС, покани за представяне на предложения, събития, проекти и публикации.
([8]) В сравнение с по-малко от половината през 2022 г. и 2023 г.

екосистеми. От 2022 г. насам той е спомогнал за обучението на 3,5 милиона души, като се ангажира да повиши квалификацията и да преквалифицира 25 милиона души до 2030 г.

Няколко други инициативи **подпомогнаха специфичните за сектора умения.** С преразглеждането на директивите за възобновяемата енергия и енергийната ефективност беше разширена подкрепата за сертифицирани умения за **чиста енергия**. Чрез Инициативата BUILD UP Skills беше повишена квалификацията на професионалисти за подобряване на **енергийната ефективност** на сградите в 15 държави членки. За да се увеличи броят на **специалистите по ИКТ,** програмата „Цифрова Европа“ финансира специализирано обучение. **Програмата EU4Health** осигурява обучение за здравни работници, съсредоточено върху цифровите умения. Програмата **ComPAct** подкрепя публичните администрации на ЕС за повишаване на квалификацията им. Уменията бяха ключова област, върху която се съсредоточиха **44-те комитета на ЕС за секторен социален диалог**, които осъществиха действия, направиха изявления или обсъдиха по-широките секторни нужди за развитие на уменията в отговор на променящите се промишлени пейзажи.

Професионалното образование и обучение (ПОО), което има централна роля в преодоляването на недостига на работна ръка и умения в стратегически сектори, както и за стимулиране на екологичния и цифровия преход, получи тласък чрез поканите за представяне на предложения по програма „Еразъм+“ през 2023 г. и 2024 г. Тези покани бяха насочени към привлекателността на ПОО, повишената мобилност на чираците, преквалификацията на работниците, жените в екологичните технологии, микроудостоверенията и регистрите на пазара на труда.

2.2 Инвестиране в изграждането на умения

В рамките на Европейската година на уменията беше изразено общото мнение, че **уменията са ключов фактор за растежа**, който предоставя възможности на хората и увеличава производителността на предприятията. Европейският съюз инвестира над **150 милиарда евро** в образованието и уменията([9]). **Предвижда се, че инвестициите на ЕС в умения ще увеличат трудовата заетост и брутния вътрешен продукт** (БВП). Нарастването с 0,1 процентни пункта на инвестициите в уменията на младите работници щеповиши потенциално общата заетост с 0,25 % и ще увеличи БВП с около 0,18 % в дългосрочен план, надхвърляйки първоначалната инвестиция([10]).

Европейската година на уменията предизвика размисли за **това как финансирането се инвестира в умения** и беше признато, че **уменията трябва да се разглеждат като инвестиция, а не като разход**. Стратегиите за максимално увеличаване на **въздействието на инвестициите в умения** заемаха централно място в тези обсъждания. С цел да се разбере по-добре ролята на инвестициите в умения за повишаване на производителността, беше постигнато съгласие, че е необходимо **усъвършенствано измерване на тяхното въздействие, основано на разходите**([11]). Беше обърнато внимание и на **подобряването на достъпа до финансиране**, особено за МСП. През май 2023 г. експресно проучване на Евробарометър разкри, че МСП са значително засегнати от недостиг на

([9]) По линия на Европейския социален фонд +, Механизма за възстановяване и устойчивост, „Еразъм+“, InvestEU, Фонда за справедлив преход, Европейския фонд за регионално развитие, „Цифрова Европа“ и други фондове — вж. работен документ на службите на Комисията.
([10]) Преглед на заетостта и социалното развитие в Европа.
([11]) Ръководство очертава рамка за сателитна сметка на разходите за образование и обучение.

умения, което подчертава **необходимостта от целенасочена подкрепа**. След това през септември 2023 г. беше приет пакет от мерки за подпомагане на МСП.

Беше потвърдено също така, че финансирането от ЕС действа като **катализатор**, привличайки други източници на финансиране и улеснявайки изпробването на нови, иновативни подходи при финансирането на развитието на уменията, включително публично-частни партньорства. В рамките на Европейската година на уменията **публично-частните партньорства,** като Пактът за умения, алиансите Blueprint Alliances, центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и академиите за умения, продължиха да насърчават **съвместните инвестиции в повишаване на квалификацията**. През 2024 г. стартираха около 15 нови **центъра за високи постижения в областта на професионалното образование**, а **Европейският алианс за професионална подготовка** отчете значителен ръст с над 450 договорености, 40 национални ангажимента и 2,5 милиона предложения за чиракуване.

2.3 Съвместни действия в областта на уменията

Дебатите по време на Европейската година на уменията разкриха сложността на управлението на уменията и необходимостта от **ефективна координация и сътрудничество между секторите на промишлеността, пазара на труда, образованието и други области на политиката**.

В рамките на **Европейската година на уменията** беше подпомогнато сътрудничеството на различни нива([12]). **Националните координатори** изиграха ключова роля на национално ниво, като насърчиха **цялостния подход на правителството** към управлението на уменията. **В няколко държави бяха създадени** нови или усъвършенствани управленски органи и органи на заинтересованите страни([13]). Благодарение на Европейската година на уменията беше улеснено по-тясното сътрудничество между държавите, като например Гърция и Кипър([14]) подписаха Меморандум за разбирателство. Съвместното изявление на националните координатори на Европейската година на уменията служи като мощно доказателство за ангажимента на националните координатори да продължат да работят в тясно сътрудничество по отношение на уменията, като гарантират, че тласъкът, породен от Европейската година на уменията, ще бъде поддържан и надграждан в бъдеще.

Европейската година на уменията подчерта също така централната роля на **социалния диалог** в развитието на уменията и в подпомагането на работниците и дружествата да се ориентират в двойния екологичен и цифров преход([15]). Инициирано от испанското председателство, Барселонското тристранно съвместно изявление беше подписано от председателствата на Съвета на ЕС([16]), Комисията и социалните партньори от ЕС([17]) на 19 октомври 2023 г. с цел насърчаване на тристранното партньорство при изпълнението на Европейската година на уменията и създаване на

([12]) 76 % от анкетираните след края на Европейската година на уменията са съгласни, че сътрудничеството е укрепнало благодарение на нея.
([13]) Дания, Ирландия, Испания, Франция, Кипър, Малта, Австрия, Полша, Словакия и Финландия.
([14]) Гръцка обществена служба по заетостта и Кипърски орган за развитие на човешките ресурси.
([15]) Становище.
([16]) Белгия, Испания, Швеция.
([17]) ETUC, Business Europe, SGI Europe и SMEUnited.

условия за по-широко развитие на уменията. **Тристранното партньорство** беше също така и в основата на изпълнението на Европейската година на уменията в много държави([18]).

По време на разговорите със социалните партньори и други заинтересовани страни беше подчертано, че е необходимо да се предприемат действия за справяне с **широките причини за недостига на работна ръка и умения**, като например лошите условия на труд в някои сектори, лошото управление на човешките ресурси([19]) или липсата на достъпни грижи в ранна детска възраст. След срещата на върха на социалните партньори във Val Duchesse Комисията представи през март 2024 г. **план за действие** **за справяне с недостига** **на работна ръка и умения**, изготвен в консултация със социалните партньори на ЕС. Комисията също така направи предложение за директива за подобряване и прилагане на условията на труд за стажантите и предложение за преразглеждане на препоръката на Съвета от 2014 г. относно рамката за качество на стажовете, за да се решат въпросите за качеството и приобщаването.

Заинтересованите страни изразиха мнението си за необходимостта от **по-добро предвиждане на нуждите от умения** и подчертаха, че **местните и секторните подходи**, както и силното сътрудничество между заинтересованите страни, са от решаващо значение, за да се гарантира, че **определянето на необходимите умения** е подходящо и приложимо. Комисията стартира програмата **Европас** — инструмент за тенденции в областта на работните места и уменията — по време на Европейската година на уменията и публикува нова версия на Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите и Европейската рамка за умения в областта на киберсигурността. ResearchComp, Европейската рамка за компетентност за научни изследователи, стартира през юли 2023 г. По време на Европейската година на уменията няколко държави работиха върху определянето на необходимите умения([20]).

Комисията, в сътрудничество с Комитета на регионите, постави силен акцент върху **местните подходи** към развитието на уменията([21]). През януари 2023 г. беше прието Съобщението **за оптимално използване на талантите в регионите на Европа**. С цел да подпомогне регионите в привличането, обучението и задържането на таланти Комисията стартира и **механизма за насърчаване на талантите** и своята **платформа за оптимално използване на талантите**.

Европейската година на уменията привлече интерес в световен мащаб, подчертавайки общите предизвикателства и необходимостта от международно сътрудничество. Европейската комисия играе важна роля в насърчаването на образованието и уменията в рамките на външните отношения на ЕС. Тези области са ключови инвестиционни приоритети в Global Gateway на ЕС за инвестиции. Европейската година на уменията беше представена на събития на високо равнище като COP28 и вдъхнови Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН) да стартира Година на уменията през 2025 г. Работната група „Таланти за растеж“ на Съвета по търговия и технологии поощри сътрудничеството между ЕС и САЩ в областта на уменията за икономически растеж. Тя представи съвместно заключително изявление. Няколко международни организации, като Международната организация на труда (МОТ), Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР),

([18]) Белгия, България, Дания, Германия, Ирландия, Испания, Кипър, Латвия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Словения, Норвегия и Украйна.
([19]) Преглед на заетостта и социалното развитие в Европа.
([20]) България, Германия, Естония, Испания, Франция, Хърватия, Литва, Люксембург, Австрия, Португалия, Словения.
([21]) Резолюция .

Организацията на обединените нации за образование, наука и култура (ЮНЕСКО) и WorldSkills, участваха активно по време на Европейската година на уменията.

2.4 Предоставяне на възможности на хората

Предоставянето на възможности на хората чрез насърчаване на **нагласите за повишаване на квалификацията и преквалификация** беше в основата на Европейската година на уменията, давайки възможност на всеки да достигне пълния си потенциал на пазара на труда и в обществото.

14 държави членки([22]) започнаха да използват финансиране от ЕС за разработване и прилагане на **индивидуални сметки за обучение**. Индивидуалните сметки за обучение могат да помогнат правото на обучение да се превърне на практика в реалност.

Професионалното образование и обучение (ПОО) се превърна в друга централна тема. Заинтересованите страни постоянно подчертаваха необходимостта от повишаване на неговата привлекателност, качество и разпознаваемост.

През цялата Европейска година на уменията заинтересованите страни изразяваха мнението си за предоставянето на възможности на хората, което увеличава **мотивацията** и подобрява **достъпа до качествено обучение** на работното място и извън него. Освен специфичните за конкретната работа умения, беше счетено за важно и предоставянето на хората на **цифрови, житейски и приложими в множество области умения,** като например устойчивост, критично мислене, финансова, медийна и демократична грамотност. Това е особено актуално поради геополитическите и климатичните тенденции, увеличаването на генерирано от ИИ съдържание и манипулирането на информацията. През май 2024 г.Съветът одобри заключения относно финансовата грамотност. Беше подчертана спешната необходимост от инвестиране в **основни умения**([23]).

По време на Европейската година на уменията често се повтаряше тезата, че **никой не трябва да бъде изоставен**, поради което са необходими **индивидуални решения** и насоки в подкрепа на хората. Обсъжданията по време на Европейската година на уменията разкриха пропуски в предоставянето на услуги за професионално ориентиране, въпреки че бяха подчертани и добрите практики в няколко държави([24]).

Жените, хората, незаети с работа, учене или обучение, хората с увреждания и хората в неравностойно положение бяха насочени конкретно към различни инициативи. Те включваха: i) поканата на Комисията за представяне на предложения за социални иновации за повишаване на квалификацията на уязвими младежи; ii) инициативата „стреми се, учи, овладей, постигай“ (ALMA), която помага на над 800 уязвими младежи от групата незаети с работа, учене или обучение да се интегрират отново на пазара на труда или да намерят възможности за образование и обучение; и iii) проекти, ръководени от младежи, в рамките на схемата „Youth4OutermostRegions“.

([22]) Франция и Литва се съсредоточиха върху по-нататъшното усъвършенстване на схемите на индивидуалните сметки за обучение. Белгия, Чехия, Германия, Гърция, Испания, Хърватия, Кипър, Латвия, Унгария, Полша, Румъния и Словакия ги разработват.
([23]) PISA 2022 предупреди за спад в основните умения.
([24]) Белгия (Фландрия), Испания, Франция, Хърватия, Литва, Люксембург, Малта, Словения и Украйна.

В контекст, в който повишаването на производителността е от ключово значение за бъдещето на ЕС, **всички умения трябва да бъдат ценени** на пазарите на труда. Европейската година на уменията постави в центъра на вниманието **основаните на уменията подходи** към набирането и развитието на персонала (наричани още „**умения на първо място“**) като фактор, който позволява на работодателите да се възползват от по-широк набор от таланти, а на хората — да разгърнат потенциала си. Тези подходи могат да бъдат допълнени с възможности за **валидиране на уменията**, което прави неформалното и информалното учене видимо.

Заинтересованите страни признаха значението на **цифровите удостоверения и микроудостоверенията** за подкрепа на тези усилия и за подпомагане на хората в тяхната кариера в по-широк план. Оценките от март 2024 г. на **Препоръката относно европейската квалификационна рамка** и **Решението за Европас([25])** потвърждават, че инициативите повишават прозрачността, общото разбиране и доверието в квалификациите и уменията.

2.5 Привличане на таланти

Дебатът през Европейската година на уменията припомни също така, че конкурентоспособността на ЕС ще бъде повлияна от способността му да **привлича таланти от цял свят** и това подтикна към разговори за това как: i) да се улесни признаването на квалификации и валидирането на умения, придобити в чужбина; ii) да се намалят свръхрегулирането на професиите на национално равнище и административната тежест; iii) да се създадат подходящи условия, позволяващи набирането и задържането на таланти от трети държави в професии с недостиг на работна сила; и iv) да се укрепят партньорствата с трети държави за създаване на взаимноизгодни възможности за трудова мобилност и установяване на законни пътища.

С цел да направи ЕС по-привлекателен за талантите от чужбина и да опрости мобилността в него, през ноември 2023 г. Комисията прие пакета за мобилност на уменията и талантите, включващ общо съобщение относно мобилността на уменията и талантите с предложение за регламент за създаване на резерв на ЕС от таланти, както и препоръка на Комисията относно признаването на квалификациите на граждани на трети държави. Това проправи пътя за приемането на 13 май 2024 г. на Препоръка на Съвета за „Европа в движение“ относно възможностите за образователна мобилност за всеки. Партньорствата в подкрепа на талантите, осъществени с Мароко, Тунис, Египет, Пакистан и Бангладеш, също бяха засилени, за да се стимулират взаимноизгодната международна мобилност и развитието на умения между ЕС и партньорските държави.

3. Изпълнение

Европейската година на уменията беше разговор, който се проведе под различни форми — комуникационна кампания, хиляди събития и много широки възможности за ангажиране на заинтересованите страни и гражданите в цяла Европа([26]) .

([25]) Решение (ЕС) 2018/646 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 г. относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“).
([26]) В предложението за решението за Европейска година на уменията броят на събитията е определен като ключов показател за ефективност (КПЕ). В комуникационната стратегия на Европейската година на уменията бяха определени допълнителни ключови показатели за ефективност.

3.1 Управление

Европейската година на уменията беше междуинституционално усилие на равнище ЕС от страна на Комисията и нейните агенции, Европейския парламент, Съвета на ЕС, Комитета на регионите и Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК).

Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“) ръководеше изпълнението ѝ в тясно сътрудничество с други отдели на Комисията.

Европейската година на уменията беше осъществена по децентрализиран начин и в сътрудничество. Общо 38 държави, включително всички държави — членки на ЕС, назначиха национални координатори. Националните координатори изиграха ключова роля в инициативата.

3.2 Ресурси

Отпуснатите средства бяха използвани за комуникационната кампания (6,75 млн. евро), организирането на водещи събития, срещи с национални координатори и експерти (0,935 млн. евро), както и за съответните проучвания (0,106 млн. евро).

3.3 Комуникационна кампания

Комисията организира комуникационна кампания на равнище ЕС, насочена към работодателите (предимно МСП), специалистите, търсещите работа, незаетите с работа, учене или обучение, създателите на политики, заинтересованите страни и доставчиците на обучение.

Изчерпателният комуникационен материал, който беше предоставен на всички държави — членки на ЕС, на съответните им езици, включваше визуална идентичност, междуинституционален **уебсайт** и комуникационен набор от инструменти, който предлага готови за използване рекламни материали, презентации и материали за социалните медии. **Хаштагът #EuropeanYearOfSkills** беше популяризиран и използван над 14 000 пъти([27]).

Заинтересованите страни бяха ключови разпространители. Техните близо 7 000 публикации получиха 61 милиона гледания, което показва, че Европейската година на уменията е предизвикала обществен дебат.

За да се популяризират пътуванията за повишаване на квалификацията и преквалификация, проектът „Реални хора, реални умения“ включваше 200 индивидуални истории от 30 държави, както и видеоклип.

([27]) 14 200 споменавания от 9 май 2023 г. до 8 май 2024 г.

Видеоклип Real People Real Skills (Реални хора, реални умения)

Комуникационните усилия, положени на различни нива, доведоха до следните резултати:

		в милиони
	Зрители, до които е достигнала телевизионна реклама в пет държави([28])	**41**
	Комбиниран обхват на платените реклами в социалните медии, включително Facebook (58 милиона), Instagram (10,2 милиона) и LinkedIn (860 000)	**69**
	Показвания на страници на уебсайта на кампанията	**3,6**
	Гледания на видеоклипове на кампанията в YouTube	**69**
	Гледания на видеоклипове в платформата за игри Twitch	**21,4**
	Достигнати читатели чрез 64 национални медийни партньорства	**10,1**
	Хора, достигнати от 32 платени инфлуенсъри в социалните медии	**3,01**

([28]) България, Гърция, Испания, Италия и Румъния са идентифицирани като страни с най-високи комуникационни нужди.

Хора, изложени на външни реклами в Брюксел, вкл. на летището **4**

Резултати от проучване сред гражданите

3.4 Събития

През Европейската година на уменията се проведоха **над 2 100 събития в 42 страни**, включително всички държави — членки на ЕС. Те демонстрираха степента на ангажираност, предприета за насърчаване на уменията в различен контекст. Те бяха организирани от институциите на ЕС, агенциите, мрежите, националните органи, заинтересованите страни и гражданите.

Дейностите през Европейската година на уменията бяха съсредоточени върху **шест водещи събития**, всяко от които беше насочено към ключови аудитории и цели. Те включваха:

- фестивала „Европейска година на уменията“ на 9 май 2023 г. със 7 300 гледания;
- конференцията „Как да превърнем уменията в предимство“ на 8—9 юни 2023 г. с 1 300 участници;
- Седмицата на професионалните умения от 23 до 27 октомври 2023 г. с 500 национални и регионални събития;
- Европейския форум за заетост и социални права на 16—17 ноември 2023 г. с 2 200 участници;
- събитието „Запознайте се с шампионите на високи постижения““, организирано съвместно с ЕИСК на 23 февруари 2024 г. с 800 участници; и
- „Европейската година на уменията — какво следва?“ на 30 април 2024 г. с 1 400 участници.

Беше проведена поредица от **пет експертни срещи**, включващи стратегически обсъждания относно финансирането на уменията, определянето на необходимите умения, подходите, основани на принципа „уменията на първо място“, уменията на регионално равнище (организирани съвместно с Комитета на регионите) и проучване на бъдещето на квалифицирана Европа чрез прогнозиране([29]).

Беше подчертано значението на уменията във всички икономически сектори, наред с другото, в изданията за 2023—2024 г. на Зелената седмица на ЕС, Европейската седмица на устойчивата енергия, Европейската седмица на програмирането, Европейския форум за миграцията, Европейската седмица за регионите и градовете, Срещата на европейската младеж, Европейската седмица на младежта., както и в конференция за развитие на уменията чрез реформи.

Тези усилия бяха подкрепени от други институции и агенции на ЕС. **Европейският парламент** си сътрудничи с пет **агенции на ЕС** при провеждането на събитието „Умения, умения, умения!“ на 20 септември 2023 г. **Cedefop** организира 14 събития и участва в повече от 270 събития, свързани с уменията, а **Европейската фондация за обучение** организира 144 събития. **Представителствата и делегациите на Комисията** организираха над 270 събития, срещи със съответните заинтересовани страни и комуникационни дейности под знамето на Европейската година на уменията.

4. Бъдещи действия в областта на уменията

Както посочва Марио Драги в доклада си за Бъдещето на европейската конкурентоспособност, от решаващо значение е да продължим да инвестираме в уменията на хората в Европа, както за да им помогнем да просперират, така и за да гарантираме конкурентоспособността на европейската икономика в световен мащаб.

Тези ключови въпроси възникнаха по време на обсъжданията в рамките на Европейската година на уменията и ще бъдат включени в бъдещите действия в областта на уменията:

([29]) За подробности вж. работния документ на службите на Комисията.

На 18 юли 2024 г. председателят на Комисията Урсула фон дер Лайен представи политическите насоки за правомощията на Комисията за периода 2024—2029 г. на Европейския парламент. Тя подчерта, че:

Европа се нуждае от радикална промяна в амбициите и действията — за всички нива на умения и за всички видове обучение и образование.

Урсула фон дер Лайен

На 5 март 2025 г. Комисията прие **Съюз на уменията** — нова всеобхватна визия, съчетаваща политиките в областта на образованието, обучението и заетостта, които са в основата на конкурентоспособността на Европа. Тя има за цел да предостави възможност на нашите граждани да изградят солидни основи на уменията си и да се ангажират с повишаване на квалификацията си и преквалификация през целия си живот, за да постигнат пълноценно съществуване. Това ще повиши конкурентоспособността на дружествата, като им помогне да намерят талантите, от които се нуждаят, за да създадат устойчив растеж и качествени работни места. Друга цел е уменията и квалификациите да станат прозрачни, надеждни и признати в целия ЕС, независимо от това къде са придобити.

5. Заключение

Европейската година на уменията беше успешна по отношение на нагласите за повишаване на квалификацията и преквалификация както в цяла Европа([30]), така и на национално и регионално равнище([31]). Повече европейци са запознати с политиките в областта на уменията([32]) и желаят да се обучават([33]).

Продължилите цяла година обсъждания за уменията категорично потвърдиха важността на възприемането на култура на учене през целия живот и трансформирането на системите за умения. Това изисква стратегическа визия, подкрепена от дългосрочен политически ангажимент, солидни подходи от страна на цялото правителство, силна ангажираност на заинтересованите страни и адекватно финансиране.

Въпреки че заинтересованите страни признават, че Европейската година на уменията е важна отправна точка, те настояват за неотслабващ темп, като признават необходимостта от постоянна промяна в нагласите.

([30]) Проучване сред заинтересованите страни през юни 2024 г. (747 респонденти): 84 % са съгласни.
([31]) Проучване на националните координатори през юни 2024 г. (33 респонденти): 31 са съгласни.
([32]) Проучване сред заинтересованите страни през юни 2024 г: „91 % от анкетираните смятат, че Европейската година на уменията е повишила осведомеността относно развитието на уменията“. Проучване сред гражданите през декември 2023 г: „53 % са запознати с политиките на ЕС в областта на уменията в сравнение с 26 % преди Европейската година на уменията“.
([33]) Проучване сред гражданите през декември 2023 г: „64 % от участниците в кампанията са били по-склонни да преминат курс на обучение“.

В перспектива Комисията ще използва резултатите от Европейската година на уменията, за да ускори изпълнението на инициативите, целящи преодоляването на пропуските в уменията и приемането на нов етап на непрекъснато повишаване на квалификацията и преквалификация, с оглед създаването на Съюз на уменията, който да подкрепя конкурентоспособността и подготвеността на ЕС. Комисията ще работи в тясно сътрудничество с държавите членки, партньорските държави, социалните партньори, гражданското общество и други заинтересовани страни. Въпреки че Европейската година на уменията приключи, работата за по-нататъшно насърчаване на развитието на уменията, укрепване на устойчивостта на европейския пазар на труда и подпомагане на хората да водят просперираща и пълноценен живот ще продължи.